

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13554/2025
05.02.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срећко Ивановић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Вујовић, адвокат у ..., одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3448/23 од 03.04.2025. године, у седници већа одржаној 05.02.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3448/23 од 03.04.2025. године и предмет се враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Смедереву је донео пресуду 10П 2717/2021 дана 06.07.2022. године којом је одбио као неоснован тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу исплати 19.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена, а у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, почев од 16.12.2018. године па до исплате главног дуга и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 134.250,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 3448/23 од 03.04.2025. године укинуо пресуду Основног суда у Смедереву П 2717/21 од 06.07.2022. године, обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 19.000 евра са законском затезном каматом по стопи која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 16.12.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате; обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 232.850,00 динара; обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 215.600,00 динара и одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права и због непотпуно утврђеног чињеничног стања, изричито, а према садржини разлога ревизије и због погрешно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 10/2023 – др закон) и одлучио да је ревизија туженог основана.

Другостепени су је након расправе одржане пред тим судом донео пресуду којом је обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 19.000 евра са законском затезном каматом почев од 16.12.2018. године до исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, на основу утврђења да је тужилац у својству зајмодавца са туженим у својству зајмопримца закључио Уговор о зајму дана 14.06.2017. године, према коме је зајмодавац зајмопримцу дао на зајам износ од 19.000 евра са роком враћања до 15.12.2018. године, да је потписивањем тог уговора тужени признао да је од тужиоца примио наведени новчани износ и изричито је наведено да зајмодавац не тражи никакву накнаду. Тај уговор је другостепени суд прихватио као ваљан и подобан, узевши у обзир да веродостојност наведеног писаног доказа пруженим доказима од стране туженог није доведена у сумњу, када се има у виду да је терет доказивања чињеница да зајам није дат у износу од 19.000 евра, односно оспоравања ваљаности наведеног писаног доказа био на туженом. Оценом изведених доказа, другостепени суд је закључио да нема разлога да сумња у наводе тужиоца да је туженом позајмио 19.000 евра, који наводи су сагласни са уговором о зајму који је тужени уредно потписао. При том је сматрао да је терет доказивања чињенице да износ од 19.000 евра садржи и номинално обрачунату камату био на туженом, који такве доказе није приложио, нити предложио, посебно јер тужени није могао да се изјасни у ком периоду је позајмљивао новац, и на који начин је обрачунат износ од 4.950 евра за који тврди да је позајмио.

Тужени у ревизији оспорава правилност оцене исказа туженог од стране другостепеног суда и истиче да је другостепени суд пропустио да оцени исказ тужиоца. У погледу исказа тужиоца, ревидент указује на недоследности у исказима датим током поступка и неуверљивост исказа о пореклу новца који је тужилац наводно позајмио туженом и пропустио у утврђењу чињеница које би биле од значаја за закључак да се десила предаја 19.000 евра од стране тужиоца туженом. О томе тужени истиче и недостатке у оцени исказа сведока Радивојевића, Нешића и Владисављевића о месту наводне предаје новца од стране тужиоца туженом и месту закључења уговора, и одсуство доказа са стране тужиоца о начину на који је стекао новац који је наводно позајмио туженом. Ревидент истиче да сви докази изведени пред судом заправо упућују на то да је тужилац искористио стање нужде туженог, његово лоше материјално стање и лакомисленост, да са њим закључи предметни уговор и да је при том на то тужени натеран.

Ценећи разлоге другостепене пресуде, садржину списка о изведеним доказима и наводе ревизије, Врховни суд налази да за сада не може прихватити за правилно утврђено чињенично стање од стране другостепеног суда, као подлогу за примену материјалног права и одлуку о тужбеном захтеву.

Одредбама члана 557. Закона о облигационим односима, уговором о зајму обавезује се зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета, а према члану 558. тог закона, зајмопримац се може обавезати да уз главницу дугује и камату. Према члану 559., зајмодавац је дужан предати одређене ствари у уговорено време, а према одредби члана 562. зајмопримац је дужан вратити у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета. У овој парници, међу странкама је спорно да ли је тужилац туженом предао новчани износ од 19.000 евра на зајам, како је то наведено у писаном уговору потписаном од парничних странака, са датумом 14.06.2017. године, у члану 2., став 2, према којем потписивањем овог уговора зајмопримац, овде тужени признаје и потврђује да је од зајмодавца овде тужиоца примио наведени износ зајма из члана 1. став 1. овог уговора, односно 19.000 евра са роком враћања од годину дана и шест месеци, то јест до 15.12.2018. године, и спорно је да ли је у износу наведеном у уговору садржана камата на раније позајмљене износе новца од стране тужиоца туженом. Другостепени суд је прихватио писани доказ – уговор о зајму новца, налазећи да је терет доказивања чињенице да зајам није дат у износу наведеном у уговору, односно терет оспоравања ваљаности писаног доказа био на туженом, а да тужени није пружио доказе да износ од 19.000 евра садржи и обрачунату камату, нити у ком периоду је позајмљивао новац и на који начин је обрачунат износ од 4.950 евра за који тврди да је позајмио. Ревизијски суд оцењује да се не могу прихватити за ваљане разлоге другостепеног суда да код овакве оцене доказне активности туженог прихвати у свему доказну снагу писаног уговора о зајму, пре свега у вези чињенице која је спорна, да је тужилац туженом дао новчани износ од 19.000 евра. За овакав закључак Врховног суда од значаја је навод другостепене пресуде, да је за особу која је принуђена да позајмљује износе од 100, 200, 300 и 500 евра, па се не може сматрати да је добрих финансијских могућности, животно неприхватљиво да не води евиденцију о узетим износима. Међутим, предмет спора нису позајмице туженог у наведеним износима, о тим позајмицама међу странкама није било спора. Надаље, другостепени суд за неприхватљиве наводе туженог сматра и то да се тужени није могао изјаснити ни о једном артиклу или трошку који би подмиривао његову пољопривредну производњу у симболичним износима за које тврди да је позајмљивао. Не може се прихватити да је ово од значаја за оцену да ли је тужилац туженом предао 19.000 евра који су предмет спора. Исто тако, није од значаја околност да код враћања претходних позајмица, које нису предмет спора, трећа лица приликом враћања позајмица туженог нису инсистирала на сачињавању признанице.

Са друге стране, стоје разлози ревизије да другостепени суд није дао оцену исказа тужиоца, нити сведока који су казивали о месту и времену сачињавања предметног уговора и давања новца у износу из уговора са стране тужиоца туженом. Према разлозима другостепене пресуде, другостепени суд је закључак о предаји предметног новчаног износа на зајам од стране тужиоца туженом извео по правилу терета доказивања по одредби члана 231. Закона о парничном поступку. Међутим, према тој одредби, ако суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању чињенице примениће правила о терету доказивања. Притом, странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остварење тог права, а странка која оспорава постојање истог права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права. Према

таквој садржини норме, другостепени суд није могао о постојању чињенице о предаји новчаног износа из уговора закључити применом правила о терету доказивања, када није оценио изведене доказе, пре свега исказ тужиоца у више наврата дат током поступка, и пред другостепеним судом, засебно, али и оценом свих изведених доказа као целине и на основу резултата целокупног тока поступка. Надаље, пре свега је на страни тужиоца терет доказивања да је туженом дао на зајам 19.000 евра, под уговореним условима што му даје право да од туженог захтева враћање позајмљеног износа. Другостепени суд је о доказаности те чињенице извео закључак на основу писаног уговора потписаног код обеју уговорних страна, а да тај писани доказ није ценио на напред изнет начин, засебно, у односу на друге доказе као целину и према резултатима целокупног тока поступка. За оцену доказаности те чињенице, свакако су од значаја и околности на које је указано у решењу донетом у овом поступку, Гж 2363/21 од 02.09.2021. године Апелационог суда у Београду, да ли је тужилац позајмио туженом износ од 19.000 евра и из ког разлога, чему ће допринети и расправљање чињеница о томе где је и под којим условима односно у каквим околностима потписан уговор о зајму, ако је било предаје новца ко је томе присуствовао. Ове чињенице су од значаја за правилну примену одредбе члана 262. у вези члана 557. Закона о облигационим односима. Осим изнетог, уколико суд из изведених и оцењених доказа утврди да је тужилац туженом предао одређену количину новца по закљученом уговору о зајму, потребно је да цени разлоге које истиче тужени за ништавост уговора као зеленашког и последице такве ништавости по спорне односе парничних странака.

Како би се расправиле чињенице за правилну примену материјалног права, чија правилност је из напред изнетих разлога доведена у питање основаним наводима ревизије, ревизијски суд је укинуо другостепену пресуду по одредбама члана 416. став 2. Закона о парничном поступку и предмет вратио истом суду на поновно суђење.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић